
PRIIMTI TEKSTAI

P9_TA(2024)0349

Koncentracijos rizikos, susijusios su pagrindinėmis sandorio šalimis, ir sandorio šalies rizikos, būdingos išvestinių finansinių priemonių sandoriams, kurių centrinė tarpuskaityta atliekama, traktavimas

2024 m. balandžio 24 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria dėl koncentracijos rizikos, susijusios su pagrindinėmis sandorio šalimis, ir sandorio šalies rizikos, būdingos išvestinių finansinių priemonių sandoriams, kurių centrinė tarpuskaityta atliekama, traktavimo iš dalies keičiamos direktyvos 2009/65/EB, 2013/36/ES ir (ES) 2019/2034 (COM(2022)0698 – C9-0411/2022 – 2022/0404(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2022)0698),
  - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 53 straipsnio 1 dalį, pagal kurias Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C9-0411/2022),
  - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
  - atsižvelgdamas į 2023 m. balandžio 26 d. Europos Centrinio Banko nuomonę¹,
  - atsižvelgdamas į preliminarų susitarimą, kurį atsakingas komitetas patvirtino pagal Darbo tvarkos taisyklių 74 straipsnio 4 dalį, ir į 2024 m. vasario 14 d. laišku Tarybos atstovo priimtą įsipareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A9-0399/2023),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
  2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą

---

¹ OL C 204, 2023 6 12, p. 3.

pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;

3. paveda Pirmininkei perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P9_TC1-COD(2022)0404

Europos Parlamento pozicija, priimta 2024 m. balandžio 24 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2024/... kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/65/EB, 2013/36/ES ir (ES) 2019/2034, kiek tai susiję su koncentracijos rizikos, susijusios su pagrindinėmis sandorio šalimis, ir sandorio šalies rizikos, būdingos išvestinių finansinių priemonių sandoriams, kurių centrinė tarpuskaityta atliekama, traktavimu

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 53 straipsnio 1 dalį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos Centrinio Banko nuomonę¹,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros²,

---

¹ OL C 204, 2023 6 12, p. 3.

² 2024 m. balandžio 24 d. Europos Parlamento pozicija.

kadangi:

- (1) siekiant užtikrinti suderinamumą su Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 648/2012³ ir tinkamą vidaus rinkos veikimą, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/65/EB⁴ būtina nustatyti vienodą rinkinį taisyklių, susijusių su sandorio šalies rizika kolektyvinio investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius subjektų (KIPVPS) vykdomuose išvestinių finansinių priemonių sandoriuose, kai tokių sandorių tarpuskaitą atliko pagal tą reglamentą leidimą gavusi arba pripažinta **pagrindinė sandorio šalis (PSŠ)**. Direktyvoje 2009/65/EB reguliavimo ribos nustatytos tik ne biržos išvestinių finansinių priemonių sandoriams būdingai sandorio šalies rizikai, nepriklausomai nuo to, ar atliekama tų išvestinių finansinių priemonių centrinė tarpuskaita. Kadangi centrinės tarpuskaitos tvarka mažina išvestinių finansinių priemonių sutartims būdingą sandorio šalies riziką, būtina atsižvelgti į tai, ar išvestinės finansinės priemonės centrinę tarpuskaitą atliko PSŠ, gavusi leidimą arba pripažinta pagal Reglamentą (ES) Nr. 648/2012, ir, nustatant taikytinos sandorio šalies rizikos ribas, sudaryti vienodas sąlygas tiek biržinėms, tiek ne biržos išvestinėms finansinėms priemonėms. Be to, reguliavimo ir derinimo tikslais sandorio šalies rizikos ribas būtina panaikinti tik tada, kai sandorio šalis naudojasi PSŠ, gavusių leidimą teikti tarpuskaitos paslaugas tarpuskaitos nariams ir jų klientams arba pripažintų pagal Reglamentą (ES) Nr. 648/2012, paslaugomis;

---

³ 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų (OL L 201, 2012 7 27, p. 1).

⁴ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/65/EB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektais (KIPVPS), derinimo, (OL L 302, 2009 11 17, p. 32).

(2) siekiant prisidėti prie pastangų siekti kapitalo rinkų sąjungos tikslų ir užtikrinti, kad būtų galima veiksmingai naudotis PSŠ paslaugomis, būtina pašalinti tam tikras kliūtis Direktyvoje 2009/65/EB, trukdančias naudoti centrinę tarpuskaitą, ir pateikti paaiškinimų Europos Parlamento ir Tarybos direktyvose 2013/36/ES⁵ ir (ES) 2019/2034⁶. Pernelyg didelė Sąjungos finansų sistemos priklausomybė nuo trečiųjų valstybių sisteminės svarbos PSŠ (2 lygio PSŠ) galėtų kelti finansinio stabilumo problemų, kurias reikia tinkamai spręsti. Siekiant užtikrinti finansinį stabilumą Sąjungoje ir tinkamai sumažinti galimą neigiamo poveikio plitimo visoje Sąjungos finansų sistemoje riziką, turėtų būti nustatytos tinkamos priemonės, kuriomis būtų skatinamas koncentracijos rizikos, kylančios dėl pozicijų PSŠ atžvilgiu, nustatymas, valdymas ir stebėseną. Šiomis aplinkybėmis direktyvos 2013/36/ES ir (ES) 2019/2034 turėtų būti iš dalies pakeistos siekiant paskatinti įstaigas ir investicines įmones imtis reikiamų veiksmų savo verslo modeliams pritaikyti taip, kad būtų užtikrintas suderinamumas su naujais tarpuskaitos reikalavimais, kurie nustatyti Reglamento (ES) Nr. 648/2012 daliniais pakeitimais, įtrauktais į Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/...⁷, ir ■ patobulinti **bendrą** savo rizikos valdymo praktiką, be kita ko, pagal savo rinkos veiklos pobūdį, mastą ir sudėtingumą. Nors kompetentingos institucijos jau **turi išsamų priežiūros priemonių ir įgaliojimų rinkinį, skirtą įstaigų ir investicinių įmonių rizikos valdymo praktikos trūkumams pašalinti, įskaitant reikalavimą turėti** papildomų nuosavų lėšų ■ rizikai, kuriai netaikomi arba nepakankamai taikomi esami kapitalo reikalavimai, padengti, **tas priežiūros priemonių ir įgaliojimų rinkinys turėtų būti sustiprintas** papildomomis, **konkretesnėmis** priemonėmis ir įgaliojimais pagal 2 ramstį,

---

⁵ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB (OL L 176, 2013 6 27, p. 338).

⁶ 2019 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/2034 dėl investicinių įmonių riziką ribojančios priežiūros, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2002/87/EB, 2009/65/EB, 2011/61/ES, 2013/36/ES, 2014/59/ES ir 2014/65/ES (OL L 314, 2019 12 5, p. 64).

⁺ OL: prašom tekste įrašyti dokumente PE-CONS 41/24 (2022/0403(COD)) pateikto reglamento numerį, o atitinkamoje išnašoje – to reglamento numerį, priėmimo datą ir paskelbimo nuorodą, įskaitant ELI numerį.

⁷ Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/..., kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 648/2012, (ES) Nr. 575/2013 ir (ES) 2017/1131, kiek tai susiję su priemonėmis, skirtomis pernelyg didelėms pozicijoms trečiųjų valstybių pagrindinių sandorio šalių atžvilgiu mažinti ir Sąjungos tarpuskaitos rinkų efektyvumui didinti (OL L ..., ..., p. ...).

susijusiais su pernelyg didele koncentracijos rizika, kylančia dėl pozicijų PSŠ atžvilgiu;

I

- (3) kadangi šios direktyvos tikslų, t. y. užtikrinti, kad kredito įstaigos, investicinės įmonės ir jų kompetentingos institucijos tinkamai stebėtų ir sumažintų koncentracijos riziką, kylančią dėl pozicijų 2 lygio PSS, kurios teikia esminės sisteminės svarbos paslaugas, atžvilgiu, ir panaikinti išvestinių finansinių priemonių sandoriams, kurių centrinę tarpuskaitą atlieka PSS, gavusi leidimą arba pripažinta pagal Reglamentą (ES) Nr. 648/2012, būdingos sandorio šalies rizikos ribas, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl siūlomų veikslių masto ir tų veikslių poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti,
- (4) todėl direktyvos 2009/65/EB, 2013/36/ES ir (ES) 2019/2034 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistos,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis
Direktyvos 2009/65/EB daliniai pakeitimai

Direktyva 2009/65/EB iš dalies keičiama taip:

1) 2 straipsnio 1 dalis papildoma *šiuo* punktu:

„v) pagrindinė sandorio šalis arba PSS – PSS, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 648/2012* 2 straipsnio 1 punkte.

---

* 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų (OL L 201, 2012 7 27, p. 1).“;

2) 52 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies antros pastraipos įžanginė formuluotė pakeičiama taip:

„Rizikos pozicija, kurią KIPVPS turi sandorio šalies atžvilgiu išvestinių finansinių priemonių sandoryje, kurio centrinės tarpuskaitos neatlieka PSS, gavusi veiklos leidimą pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 14 straipsnį arba pripažinta pagal to reglamento 25 straipsnį, negali viršyti: ■“;

b) 2 dalis iš dalies keičiama taip:

i) pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Valstybės narės gali didinti 1 dalies pirmoje pastraipoje nustatytą 5 proc. ribą iki daugiausiai 10 proc. Tačiau jei jos tai daro, bendra KIPVPS laikomų skirtingų emitentų, į kiekvieną iš kurių jis investuoja daugiau nei 5 proc. savo turto, perleidžiamų vertybinių popierių ir pinigų rinkos priemonių vertė negali viršyti 40 proc. jo turto vertės. Tas apribojimas netaikomas indėliams ar išvestinių finansinių priemonių sandoriams, sudarytiems su finansų įstaigomis, kurioms taikoma prudencinė priežiūra. ■“;

ii) antros pastraipos c punktas pakeičiamas taip:

„c) pozicijų, atsirandančių dėl su tuo subjektu sudarytų išvestinių finansinių priemonių sandorių, kurių centrinės tarpuskaitos neatlieka PSS, gavusi leidimą pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 14 straipsnį arba pripažinta pagal to reglamento 25 straipsnį.“

2 straipsnis
Direktyvos 2013/36/ES daliniai pakeitimai

Direktyva 2013/36/ES iš dalies keičiama taip:

1) 74 straipsnio 1 dalies b punktas pakeičiamas taip:

„b) veiksmingus rizikos, kuri joms kyla arba gali kilti, ***įskaitant AVS riziką, trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu***, taip pat koncentracijos riziką, kylančią dėl pozicijų pagrindinių sandorio šalių atžvilgiu, atsižvelgiant į Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 648/2012* 7a straipsnyje nustatytas sąlygas, nustatymo, valdymo, stebėsenos ir pranešimo apie tokią riziką procesus;

---

* 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų (OL L 201, 2012 7 27, p. 1).“;

2) 76 straipsnio 2 dalis papildoma šia pastraipa:

„Valstybės narės užtikrina, kad valdymo organas parengtų konkrečius planus ir kiekybiškai įvertinamus tikslus, atsižvelgdamas į **■** Reglamento (ES) Nr. 648/2012 7a **straipsnyje išdėstytus reikalavimus**, kad būtų galima stebėti ir mažinti koncentracijos riziką, kylančią dėl pozicijų pagrindinių sandorio šalių, teikiančių paslaugas, kurios yra esminės sisteminės svarbos Sąjungai arba vienai ar daugiau jos valstybių narių, atžvilgiu.“;

3) 81 straipsnis papildomas šia dalimi:

„Kompetentingos institucijos vertina ir stebi įstaigų praktikos, susijusios su jų koncentracijos rizikos, kylančios dėl pozicijų pagrindinių sandorio šalių atžvilgiu, valdymu, įskaitant planus, parengtus pagal šios direktyvos 76 straipsnio 2 dalies penktą pastraipą, pokyčius, taip pat pažangą, padarytą pritaikant **jų** verslo modelius prie **■** Reglamento (ES) Nr. 648/2012 7a straipsnyje **išdėstytų reikalavimų**.“;

4) 100 straipsnis papildomas *šia* dalimi:

„5. **■** EBI, *bendradarbiaudama* su ESMA pagal Reglamento (ES) *Nr. 1093/2010* 16 straipsnį, parengia gaires, kuriomis užtikrinama nuosekli koncentracijos rizikos, kylančios dėl pozicijų pagrindinių sandorio šalių atžvilgiu, integravimo į priežiūrinį testavimą nepalankiausiomis sąlygomis metodika.

EBI šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytas gaires paskelbia ne vėliau kaip ... [18 mėnesių nuo šios iš dalies keičiančios direktyvos įsigaliojimo dienos].“;

5) 104 straipsnio 1 dalis papildoma *šiuo* punktu:

„o) reikalauti, kad *tais atvejais, kai kompetentinga institucija mano, jog dėl pozicijų pagrindinės sandorio šalies atžvilgiu kyla pernelyg didelė koncentracijos rizika*, įstaigos sumažintų pozicijas *tos* pagrindinės sandorio šalies atžvilgiu arba perskirstytų pozicijas savo tarpuskaitos sąskaitose pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 7a straipsnį **■** .“.

3 straipsnis

Direktyvos (ES) 2019/2034 daliniai pakeitimai

Direktyva (ES) 2019/2034 iš dalies keičiama taip:

1) 3 straipsnis papildomas šiais punktais:

- „34) pagrindinė sandorio šalis arba PSS – PSS, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 648/2012* 2 straipsnio 1 punkte;
- 35) reikalavimus atitinkanti pagrindinė sandorio šalis – reikalavimus atitinkanti pagrindinė sandorio šalis, kaip tai apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 88 punkte.

---

* 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų (OL L 201, 2012 7 27, p. 1).“;

2) 26 straipsnio 1 dalies b punktas pakeičiamas taip:

„b) veiksmingus rizikos, kuri kyla arba gali kilti investicinėms įmonėms arba kurią jos kelia arba gali kelti kitiems, įskaitant koncentracijos riziką, kylančią dėl pozicijų pagrindinių sandorio šalių atžvilgiu, atsižvelgiant į Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 648/2012 7a straipsnyje nustatytas sąlygas, nustatymo, valdymo, stebėsenos ir pranešimo apie tokią riziką procesus;“;

3) 29 straipsnio 1 dalis iš dalies keičiama taip:

a) papildoma šiuo punktu:

„e) reikšmingų koncentracijos rizikos, kylančios dėl pozicijų pagrindinių sandorio šalių atžvilgiu, šaltinių bei padarinių, taip pat bet kokio reikšmingo poveikio nuosavoms lėšoms.“;

b) po penktos pastraipos įterpiama ši pastraipa:

„Pirmos pastraipos e punkto tikslu valstybės narės užtikrina, kad valdymo organas parengtų konkrečius planus ir kiekybiškai įvertinamus tikslus, atsižvelgdamas į ■ Reglamento (ES) Nr. 648/2012 7a **straipsnyje išdėstytus reikalavimus**, kad būtų galima stebėti ir mažinti koncentracijos riziką, kylančią

dėl pozicijų pagrindinių sandorio šalių, teikiančių paslaugas, kurios yra esminės sisteminės svarbos Sąjungai arba vienai ar daugiau jos valstybių narių, atžvilgiu.“;

4) 36 straipsnio 1 dalis papildoma šia pastraipa:

„Taikydamos pirmos pastraipos a punktą, kompetentingos institucijos vertina ir stebi investicinių įmonių praktikos, susijusios su jų koncentracijos rizikos, kylančios dėl pozicijų pagrindinių sandorio šalių atžvilgiu, valdymu, įskaitant planus, parengtus pagal šios direktyvos 29 straipsnio 1 dalį, pokyčius, taip pat pažangą, padarytą pritaikant **ju** verslo modelius prie **■** Reglamento (ES) Nr. 648/2012 7a straipsnyje **išdėstyto reikalavimų**.“;

5) 39 straipsnio 2 dalis iš dalies keičiama taip:

a) įžanginė formuluotė pakeičiama taip:

„Šios direktyvos 29 straipsnio **■**, 36 straipsnio, 37 straipsnio 3 dalies ir **38** straipsnio tikslais ir taikant Reglamentą (ES) **2019/2033** kompetentingos institucijos turi bent šiuos įgaliojimus:“;

b) papildoma **šiuo** punktu:

„n) reikalauti, kad **investicinės įmonės** sumažintų pozicijas pagrindinės sandorio šalies atžvilgiu arba persikirstytų pozicijas savo tarpuskaitos sąskaitose pagal Reglamentą (ES) Nr. 648/2012 7a straipsnį, jei kompetentinga institucija mano, kad dėl pozicijų tos pagrindinės sandorio šalies atžvilgiu kyla pernelyg didelė koncentracijos rizika.“.

4 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi, ne vėliau kaip nuo ... [**18** mėnesių nuo dokumente 2022/0403(COD) pateikto reglamento įsigaliojimo dienos]. **Apie tai** jos nedelsdamos **praneša** Komisijai.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

5 straipsnis
Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

6 straipsnis
Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta ...

Europos Parlamento vardu
Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė